

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા : ઓગસ્ટ – 2010

અભ્યાસક્રમ	: PGDDE	નોંધણી નંબર	:
પાઠ્યક્રમ	: દૂરવર્તી શિક્ષણનું વ્યવસ્થાપન (ES-314)		
તારીખ	: 03-08-2010		
સમય	: 03.00 થી 06.00	કુલ ગુણ	: 75
સૂચના	: (1) ત્રણેય પ્રશ્નોનાં જવાબ આપશો. (2) ત્રણેય પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.		

-
- પ્રશ્ન ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 1200 શબ્દોમાં લખો.
- ૧ અધિકારનાં ઉદ્દેશ્યો સમજાવી અધિકારની સોંપણી વિગતવાર સમજાવો.
 - ૨ સંગઠનના ઉદ્દેશ્યો, લક્ષણો અને સંચાલકીય પાયાનું માળખું સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૨ નીચેનાં માંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 300 શબ્દોમાં લખો.
- ૧ પરિવર્તન એટલે શું ? સંસ્થાકીય પરિવર્તનની પ્રક્રિયા ટૂંકમાં સમજાવો.
 - ૨ સંસ્થા સર્જન માટે માળખાકીય અને પ્રક્રિયાલક્ષી કાર્ય પદ્ધતિ વર્ણવો.
 - ૩ દૂરવર્તી શિક્ષણ અને પરિવર્તન : પ્રતિભાવો ટૂંકમાં સમજાવો.
 - ૪ સામાજિક પ્રથાની અજોડ સંસ્થા તરીકે યુનિવર્સિટી સમજાવો.
 - ૫ દૂરવર્તી શિક્ષણ સંસ્થાની પેટા વ્યવસ્થાઓનું વર્ણન કરો.
 - ૬ રાષ્ટ્રકક્ષાએ મુક્ત વિદ્યાપીઠ પ્રણાલી ઈંગ્લેન્ડ સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૩ નીચેનાં પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 400 શબ્દો લખો.
- ૧ ઈંગ્લેન્ડ એક યુનિવર્સિટી તરીકેમાં શૈક્ષણિક પ્રક્રિયા અને ભૌતિક માળખાગત સગવડો સમજાવો.
 - ૨ પ્રણાલીની સંકલ્પના સમજાવી વ્યવસ્થાપન માહિતી પ્રણાલી વર્ણવો.
 - ૩ પરિવર્તકનાં ઉદ્દેશ્યો સમજાવી, પરિવર્તકનાં કૈશલ્યો સમજાવો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા : ઓગસ્ટ – 2010

અભ્યાસક્રમ	: PGDDE	નોંધણી નંબર	:
પાઠ્યક્રમ	: દૂરવર્તી શિક્ષણ માટે પ્રત્યાપન તકનીકી (ES-318)		
તારીખ	: 04-08-2010		
સમય	: 11.00 થી 02.00	કુલ ગુણ	: 75
સૂચના	: (1) બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (2) ત્રણેય પ્રશ્નો સમાન ગુણ ધરાવે છે.		

- પ્રશ્ન ૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 1200 શબ્દોમાં લખો.
- ૧ ભારતમાં પ્રત્યાપન ટેકનોલોજિનો વિકાસ નીચેના મુદ્દાના સંદર્ભમાં જણાવો.
૧ મુદ્રિત માધ્યમ ૨ શ્રાવ્ય માધ્યમ
૩ દેશ્યશ્રાવ્ય માધ્યમો ૪ ટેલિફોન દ્વારા પ્રત્યાપન
- ૨ ટેલિટેક્સ્ટની અને વીડિયો ડિસ્કની દૂરવર્તી અધ્યાયન અધ્યયનમાં ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરી અન્ય માધ્યમો સાથેની અસરકારકતાની તુલના કરો.
- પ્રશ્ન ૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 300 શબ્દોમાં આપો.
- ૧ પ્રત્યાપનનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી શૈક્ષણિક પ્રત્યાપનની પ્રક્રિયા સમજાવો.
૨ રેડિયો/ઓડિયો માધ્યમો દ્વારા મહત્તમ અધ્યયન થઈ શકે તેવા ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
૩ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં ઉપગ્રહ આધારિત પ્રત્યાપન (કમ્યુનિકેશન સેટેલાઈટ)ની જરૂરિયાત સ્પષ્ટ કરો.
૪ માધ્યમ આયોજન અને નિર્માણ સાથે સંકળાયેલી વ્યક્તિઓને માધ્યમ પરિભાષાનું પાયાનું જ્ઞાન હોવું જરૂરી છે ? તમારા ઉત્તરનું ઔચિત્ય દર્શાવો.
૫ “કેમેરા સ્ક્રીપ્ટ એ સ્ટુડિયોના કે સ્ટુડિયો બહારના નિર્માણના અમલીકરણની બ્લુપ્રિન્ટ છે” – ચર્ચા કરો.
૬ સ્ક્રિપ્ટ એટલે શું ? રેડિયો કે ઓડિયો સ્ક્રિપ્ટની રચના કરતી વખતે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ.
- પ્રશ્ન ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 1200 શબ્દોમાં લખો.
- ૧ શિક્ષણમાં કોમ્પ્યુટરના ઉપયોગ સંદર્ભ સીએએલ (CAL) અને સીએમએલ (CML)ના લક્ષણો જણાવી વિકાસશીલ દેશોમાં હજુ પણ કમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ શાથી તેની બાલ્યાવસ્થામાં છે તે સ્પષ્ટ કરો.
૨ દૂરપરિષદ (ટેલિકોન્ફરન્સિંગ એ દૂરવર્તી શિક્ષણ માટે કિંમતી માધ્યમ છે છતાં તેનો ઉપયોગ દૂરવર્તી શિક્ષણના વિકાસ માટે જરૂરી છે એમ તમે માનો છો ? તમારા ઉત્તરનું ઔચિત્ય નીચેના મુદ્દાના સંદર્ભમાં દર્શાવો.
૧ દૂરપરિષદના ફાયદાઓ.
૨ દૂરપરિષદના પ્રકારો.
૩ દૂર પરિષદની તકનીકી (ટેકનીક્સ).

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ : 2010

અભ્યાસક્રમ	: પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમાં ઈન ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન PGDDE	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: દૂરવર્તી શિક્ષણનો વિકાસ અને તત્ત્વદર્શન (PGDDE ES-311)	
તારીખ	: 02-08-2010	
સમય	: 11.00 થી 2.00	કુલ ગુણ :- 75
સૂચના	: (1) ત્રણેય પ્રશ્નોના જવાબ આપશો (2) ત્રણેય પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.	

પ્રશ્ન:-૧ નીચેના (અ) અને (બ) પૈકી કોઈ એકનો જવાબ આશરે 1200 શબ્દોમાં લખો.

- (અ) શિક્ષણ માટે વધતી જતી વિદ્યાર્થી સંખ્યા અને તેની વધતી જતી માંગના સંદર્ભમાં આપનાં રાજ્યમાં આવેલી ઓપન યુનિવર્સિટીને ધ્યાનમાં રાખી એવાં અભ્યાસક્રમો જણાવો.
- (બ) CIEFL (સેન્ટ્રલ ઈન્સ્ટીટ્યૂટ ઓફ ઈંગ્લીશ એન્ડ ફોરિન લેંગ્વેજસ) ના પત્રાચાર શિક્ષણ યજ્ઞમનાં સંદર્ભમાં નીચેનાં મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો :-
- દૂરવર્તી શિક્ષણની અસરકારકતા.
 - પરીક્ષકોનાં વલણો.
 - શિક્ષણની ગુણવત્તા.

પ્રશ્ન:-૨ નીચેનામાંથી કોઈ ચાર પ્રશ્નો પસંદ કરી દરેકનો આશરે 300 શબ્દોમાં જવાબ લખો.

- ‘સ્વતંત્ર અધ્યયન પ્રણાલી’ માં અધ્યેતા અને અધ્યાયકનાં સંસ્કારોની સુધારણાની ક્ષમતાં રહેલી છે. તેવા દાવાનાં સમર્થનમાં બે કારણો આપો.
- દૂરવર્તી શિક્ષણમાં કોઈ બે ઔદ્યોગિક લક્ષણો જણાવો.
- દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અધ્યાપકની ટિપ્પણીનું શું મહત્વ હોય છે?
- પ્રાચીન ભારતની બ્રાહ્મણકાલીન અને બૌદ્ધકાલીન શિક્ષણપ્રથાની મર્યાદાઓ જણાવો.
- ‘દૂરવર્તી શિક્ષણનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ’ પર ટૂંકનોંધ લખો.
- કોમન વેલ્થ ઓફ લર્નિંગ (COL) પર ટૂંકનોંધ લખો.

પ્રશ્ન:-૩ નીચેનાં (અ) અને (બ) પૈકી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 1200 શબ્દોમાં લખો.

- (અ) મેગા ઓપન યુનિવર્સિટીઓ એટલે શું? કોઈ એક યુનિવર્સિટીનાં ઉદાહરણ થી સવિસ્તાર સમજાવો.
- (બ) દૂરવર્તી શિક્ષણનો ઐતિહાસિક વિકાસ નીચેનાં મુદ્દાઓનાં સંદર્ભમાં ચર્ચો.
- પત્રાચાર શિક્ષણ.
 - શૈક્ષણિક પ્રસારણ (રેડિયો, ટેલિવિઝન)
 - પ્રત્યક્ષ શિક્ષણ.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ : 2010

અભ્યાસક્રમ	: પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમાં ઈન ડિસ્ટન્સ એજ્યુકેશન PGDDE	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: સ્વ-અધ્યયન માટેની મુદ્રિત સામગ્રીની રૂપરેખા અને વિકાસ (PGDDE ES-312)	
તારીખ	: 02-08-2010	
સમય	: 3.00 થી 6.00	કુલ ગુણ:- 75
સૂચના	: (1) બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (2) ત્રણેય પ્રશ્નો સરખા ગુણભાર ધરાવે છે.	

- પ્રશ્ન:-૧ નીચેના (ક) અને (ખ) પૈકી કોઈ પ્રશ્નનો આશરે 1200 શબ્દોમાં ઉત્તર લખો.
- ક. વિવિધ (ઉચ્ચતર) માધ્યમો માટે પાઠ્યક્રમલેખનની તકનિકી વિષે વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- ખ. અધ્યયન અને પ્રત્યાયન સિદ્ધાંતો : અભ્યાસક્રમ સંરચના માટેના સૂચિતાર્થો જણાવો.
- પ્રશ્ન:-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નોનો ઉત્તર આશરે 300 શબ્દોમાં લખો.
- ૧ મુક્ત વિશ્વ વિદ્યાલયનું સ્વરૂપ અને તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- ૨ મુક્ત વિશ્વ વિદ્યાલયમાં મૂલ્યાંકનની સમસ્યાઓ ઉપરનો સમીક્ષા હેવાલ લખો.
- ૩ દૂરવર્તી શિક્ષણ માટે સંપાદન અંતર્ગત સારા સંપાદકની અંતર્ગત સારા સંપાદકની ભૂમિકા ચર્ચો.
- ૪ અભ્યાસક્રમના નિર્માણની પ્રક્રિયા જટિલ છે તે વિષે વિગતે ચર્ચા કરો.
- ૫ પૌઢ વિદ્યાર્થીઓની ખાસિયતો જણાવો.
- ૬ આવર્તનને અસર કરતા પરિબળો જણાવો.
- પ્રશ્ન:-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 1200 શબ્દોમાં લખો.
- ૧ અભ્યાસક્રમ નિર્માણ: આયોજન અને અનુસૂચિ ની વિગતવાર સમજ આપો.
- ૨ સ્વ-અધ્યયન માટેનાં પુસ્તકોના જુદા જુદા પ્રકારો વિષે માહિતી આપી તેની ચર્ચા કરો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ : 2010

અભ્યાસક્રમ	: પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમાં ઈન ડિસ્ટન્સ	નોંધણી નંબર	: _____
	એજ્યુકેશન PGDDE		
પાઠ્યક્રમ	: આદ્યેતા સહાયક સેવાઓ (PGDDE ES-313)		
તારીખ	: 03-08-2010		
સમય	: 11.00 થી 2.00		કુલ
ગુણ :- 70			
સૂચના	: (1) દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે. (2) વિકલ્પો આંતરિક છે. (3) જમણીબાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.		

- પ્રશ્ન:-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 1200 શબ્દોમાં લખો. (20)
- ૧ વાચનને વ્યાખ્યાયિત કરી વાચનની 5Q3R પ્રવિધિ વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
- ૨ સલાહ એટલે શું ? દૂરવર્તી શિક્ષણમાં સલાહનું મહત્ત્વ સમજાવી સલાહના પ્રકારો વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન:-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 300 શબ્દોમાં લખો. (20)
- ૧ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં સહાયક સેવાઓની આવશ્યકતા જણાવો.
- ૨ દૂરવર્તી શિક્ષણ લેનાર અદ્યેતાઓને અભ્યાસ વ્યૂહરચનાઓનો વિકાસ કરવામાં આપણે કેવી રીતે મદદરૂપ થઈ શકીએ ?
- ૩ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં સહાયક સેવાના સ્ટાફની ભૂમિકા સમજાવો.
- ૪ યુનિવર્સિટી ઓફ ધ એર (UA) ની શિક્ષણ પદ્ધતિ વિશે ચર્ચા કરો.
- ૫ દૂરવર્તી અભ્યાસ કેન્દ્ર એરટલે શું ? અભ્યાસકેન્દ્રનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- ૬ એક સારા સલાહકાર તરીકે કામ કરવા માટે રોજર્સે દ્વારા આપવામાં આવેલ વ્યક્તિગત ગુણોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન:-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો. પ્રત્યેક જવાબ આશરે 400 શબ્દોમાં લખો. (20)
- ૧ સલાહના વિવિધ માધ્યમો જણાવી ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
- ૨ ઈગ્નૂના શૈક્ષણિક કાઉન્સેલરના મુખ્યગ કાર્યો જણાવો.
- ૩ પ્રાદેશિક કેન્દ્રમાં આપતી સુવિધાઓની માહિતી આપો.